

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 13169-2025

Medewerker	:	Mandy Luchtenberg
Team	:	Werk Inkomen Zorg
Datum	:	26 februari 2025
Portefeuillehouder	:	wethouder Judith Compagner

BIJLAGEN: ☒ Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Olst-Wijhe 2025, 2026 en 2027, 44935-2024
AFSTEMMING MET ☒ anders, nl. Michel Bruggeman
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Olst-Wijhe 2025, 2026 en 2027

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met de Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Olst-Wijhe 2025, 2026 en 2027;
2. De beleidsregels met terugwerkende kracht in te laten gaan per 1 januari 2025.

SAMENVATTING

Iedereen in Nederland heeft recht op een besteedbaar inkomen op het bestaansminimum. Dit bedrag is afhankelijk van leeftijd en leefsituatie. Mensen met lage inkomens krijgen extra ondersteuning door middel van toeslagen. Een groep huishoudens ontvangt door een ongelukkige samenloop van wet- en regelgeving te weinig toeslagen. Dit heeft nadelige gevolgen voor het netto-inkomen van deze huishoudens. Zij ontvangen een netto-inkomen dat lager is dan een vergelijkbaar (echt)paar met bijstand en maximale toeslagen. Daarmee komen zij netto uit onder het bestaansminimum. Deze omstandigheden noemen we de Alleenverdienersproblematiek. Deze beleidsregels regelen de toekenning van een jaarlijkse vaste tegemoetkoming ter aanvulling van een tekort aan ontvangen toeslagen bij die huishoudens die kampen met de alleenverdienersproblematiek.

AANLEIDING

De Alleenverdienersproblematiek ontstond in 2009 toen de overdraagbaarheid van de Algemene Heffingskorting gefaseerd werd afgebouwd (volledige afbouw in 2023), en daarbij een andere afbouw volgde dan de bijstandsuitkering (volledige afbouw in 2039). Het wegnemen van deze ongewenste situatie wordt in 3 fasen gecorrigeerd waarbij het rijk gemeenten heeft verzocht hierbij te ondersteunen in fase 1 en 2.

- Fase 1: Gemeenten helpen het rijk in 2023 en 2024 met een oplossing via individuele bijzondere bijstand. Hiervoor is een handelingsperspectief geboden.
- Fase 2: Gemeenten helpen het rijk in 2025, 2026 en 2027 met (de uitvoering van) de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek.
- Fase 3: Vanaf 2028 is door de Belastingdienst een definitieve oplossing voorzien via de fiscaliteit (de inkomstenbelasting).

De beleidsregels hebben betrekking op fase 2, de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (Wtrap). Deze tijdelijke wet is op 1 januari 2025 in werking getreden. De wet is een aparte regeling binnen de Participatiewet en biedt de wettelijke grondslag om de bij de Belastingdienst bekende huishoudens met alleenverdienersproblematiek over de jaren 2025, 2026 en 2027 ambtshalve een vaste tegemoetkoming te betalen. De vaste tegemoetkoming wordt jaarlijks bij ministeriële regeling vastgesteld door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het Inlichtingenbureau deelt de bij de Belastingdienst bekende Burgerservicenummers van de meestverdienende partner van de betrokken huishoudens via het gegevensportaal met onze gemeente. In 2025 gaat het om 3 huishoudens. Huishoudens waarvan onze gemeente het vermoeden heeft dat zij tot de doelgroep behoren, worden ambtshalve beoordeeld. Huishoudens die zelf het vermoeden hebben tot de doelgroep te behoren kunnen op eigen initiatief contact opnemen, zodat beoordeeld kan worden of zij tot de doelgroep behoren (zogenaamde zelfmelders).

BEOOGD RESULTAAT

Beleidsregels Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Olst-Wijhe 2025, 2026 en 2027.

KADER

- Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek (Wtrap);
- Participatiewet (artikel 78 gg).

ARGUMENTEN

Het Rijk heeft gemeenten verzocht tot het ondersteunen in fase 1 en fase 2, tot er in 2028 door de Belastingdienst een definitieve oplossing via de inkomstenbelasting is doorgevoerd.

RISICO'S

Niet van toepassing.

FINANCIËN

In 2025 zijn, op grond van definitieve inkomens-en vermogensgegevens van 2023, landelijk 6.178 huishoudens bekend bij de Belastingdienst die vallen onder de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek. In onze gemeente betreft het 3 huishoudens. Dit zijn (echt)paren waarbij één van de partners de meestverdienende partners is. Het inkomen bestaat uit een loondervingsuitkering (UWV of privaat) of een Wajong-uitkering. Het inkomen van de kostwinner kan aangevuld zijn met een aanvullende bijstandsuitkering of een klein loon. De minstverdienende partner heeft mogelijk een klein inkomen. Daarnaast zijn, buiten de gegevens van de Belastingdienst om, 2 huishoudens bekend die naar verwachting onder de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek vallen.

De gemeente ontvangt via een decentrale uitkering volledige financiering voor de uitvoering van fase 1 en fase 2. De financiering is gebaseerd op toekenning van de jaarlijkse tegemoetkoming van de gehele doelgroep die op de lijst van de Belastingdienst is opgenomen, een percentage voor toekenning aan huishoudens die in de actualiteit recht hebben op de vaste tegemoetkoming. Er is ook rekening gehouden met de inrichtings- en uitvoeringskosten en een opslagpercentage voor onvoorziene kosten. Jaarlijks keert het Rijk een aanvulling uit op basis van de definitieve inkomensgegevens en omvang van de doelgroep. De financiering gaat daarmee uit van volledig bereik van de gehele doelgroep.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing.

PARTICIPATIE

Niet van toepassing.

COMMUNICATIE

Niet van toepassing.

PLANNING EN UITVOERING

Na instemming met de beleidsregels, zal er conform deze beleidsregels worden gewerkt. Hierbij zal aandacht worden besteed aan het informeren van Financiën de Baas, subteam Inkomen en subteam Minimabeleid van Team Werk, Inkomen en Zorg over deze beleidsregels. Zij hebben vaak contact met huishoudens die kampen met inkomensvraagstukken en die kunnen behoren tot de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek, maar ontbreken op de lijst van de Belastingdienst. Dit is een kwetsbare groep die vaak niet weet dat zij tot de doelgroep behoort. Door alertheid op de alleenverdienersproblematiek door genoemde partijen en de kennisname van deze beleidsregels, kan indien nodig een ambtshalve beoordeling van het recht op de vaste tegemoetkoming gedaan worden.